

Datum 2026-05-05

Informationsklass Öppen

Diariennr (åberopas) A093.053/2026

Saknr 000

Polismyndigheten

Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se

kopia: fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se

Er referens Fö2026/00252

Utökat skydd för vissa civila vapentransporter (Ds 2026:3)

Sammanfattning

Polismyndigheten är i huvudsak positiv till förslagen. Polismyndigheten lämnar dock vissa synpunkter, bland annat vad gäller avgränsningen av särskilt skyddsvärda civila rörliga objekt och vapentransporter. Polismyndigheten ser att det kan finnas ett behov av att myndighetens transporter av till exempel vapen under vissa omständigheter kan beslutas vara skyddsobjekt.

Polismyndighetens synpunkter

Särskilt skyddsvärda civila rörliga objekt och fordonstransporter som nya skyddsobjekt (avsnitt 4.1)

För att civila rörliga objekt ska kunna beslutas vara skyddsobjekt anges det i promemorian att det ska vara fråga om särskilt skyddsvärda rörliga objekt för militära ändamål, alltså objekt som är särskilt skyddsvärda i sig, eller transporter av försvarsmaterial som är särskilt skyddsvärda på grund av sin last (s. 42).

Polismyndigheten anser att det kan förekomma särskilt skyddsvärda transporter som inte har ett tydligt militärt ändamål och att avgränsningen därför är för snäv.

Större transporter av bland annat Polismyndighetens egna vapen och ammunition eller annan utrustning har inte ett tydligt militärt ändamål men är av vikt för myndighetens uppdrag avseende totalförsvaret.

Polismyndigheten gör bedömningen att civila skyddsvakter kan avlasta verksamheten med dessa transporter. Vidare ser Polismyndigheten att det även utanför myndigheten kan finnas icke-militära transporter som har påverkan på Sveriges säkerhet. Det skulle exempelvis kunna vara transporter av mycket stora mängder kontanter, som kan ha inverkan på Sveriges kontanttillgång, eller transporter av utrustning till kärnkraftverk för att bibehålla elförsörjning.

Polismyndigheten bedömer att det kan vara svårt att i en lagstiftningsprocess identifiera alla transporter som är särskilt skyddsvärda. De myndigheter som beslutar om skyddsobjekt bör därför i varje enskilt fall få göra en bedömning om det föreligger ett behov av förstärkt skydd.

Lagen om bevakningsföretag

I promemorian används följande definition av bevakning (s. 19):

”Bevakningsverksamhet som omfattas av lagen är sådan verksamhet som utövas genom personell kontroll, övervakning eller tillsyn, med eller utan tekniska hjälpmedel, av gods, objekt, områden eller verksamhet i avsikt att skapa ett extra skydd mot skada som orsakas genom brottsligt angrepp, brand eller liknande”.

Denna definition är ursprungligen hämtad från den så kallade väktarutbildningsutredningen, Ds Ju 1978:4. Definitionen har dock utvidgats sedan dess. Den definition som numera används inkluderar även bevakning av enskild person för dennes skydd.¹ Det har vidare införts ett tydliggörande om att bevakning av sedlar, mynt eller annan egendom i samband med transport omfattas av definitionen.²

Om skyddsvacters utrustning för våldsanvändning

Skjutvapen

En fråga som Polismyndigheten tidigare har lyft (se Polismyndighetens remissvar gällande ”En ändamålsenlig vapenlagstiftning SOU 2024:31) är om organisationer med skyddsobjekt som inte tillhör staten ska kunna få inneha skjutvapen för utlåning till egenanställda skyddsvakter. Polismyndigheten framhåller även nu att det vore fördelaktigt om denna fråga utreds.

¹ 1 § lag (1974:191) om bevakningsföretag [BevL] och prop. 1979/80:122 om ordningsvakter och bevakningsföretag, s. 56.

² 1 § BevLoch prop. 2005/06:136, *Ändrade regler om auktorisation av bevakningsföretag*, s. 10–11.

Fängsel

Skyddsvakter saknar uttryckligt lagstöd att belägga en person med fängsel i samband med ett omhändertagande eller annan inskränkning av personens rörelsefrihet.³

En författningsändring för att åstadkomma ett uttryckligt lagstöd för skyddsvakter att använda handfängsel skulle kunna bestå i att skyddsvakter på motsvarande sätt som ordningsvakter anges i 29 § tredje stycket polislagen, alternativt en bestämmelse i skyddslagen med hänvisning till 10 a § polislagen.

Konsekvenser för Polismyndigheten

En möjlig konsekvens av förslagen i promemorian är att antalet ärenden som Polismyndigheten handlägger enligt Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (2017:9) om skyddsvakter ökar och att Polismyndighetens arbetsbelastning därmed påverkas. Polismyndigheten delar därför inte uppfattningen om att kostnadsökningarna kan förväntas finansieras inom befintliga anslagsramar.

När civila vapentransporter klassas som skyddsobjekt kommer de att röra sig i öppen trafikmiljö och ofta över längre sträckor. Detta kan leda till bland annat fler situationer där polis behöver stödja skyddsvakter och till ett ökat behov av tillgängliga utryckningsfordon. Särskilt i regioner med hamnar, försvarsindustri och tät logistikverksamhet kan det bli en större belastning på den befintliga fordonsflottan. Behovet av fler civila fordon samt lednings- och sambandsfordon kan komma att öka.

Yttrandet har beslutats av juristen Åsa Bane efter föredragning av juristen Nanna Sundkvist. Vid den slutliga handläggningen har juristen Cassandra Utas Stokic deltagit.

³ Jfr 10 a och 29 §§ polislagen (1984:387) av vilka framgår att ordningsvakt som omhändertar eller på annat sätt inskränker någons rörelsefrihet får belägga honom eller henne med fängsel under vissa omständigheter.

POLISMYNDIGHETEN

Åsa Bane

Nanna Sundkvist

Dokumentet har fastställts digitalt och har inga underskrifter.

Kopia till

Justitiedepartementet (INS)
Arbetslagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli